

Beslissing samenwerking met herkomstland Peru

////////////////////////////////////
Datum: 28/11/2023

Auteur: VCA

Onderwerp: Beslissing samenwerking met herkomstland Peru
////////////////////////////////////

1. Situering

Het Vlaamse Regeerakkoord voorziet dat de Vlaamse Regering de huidige praktijken rond interlandelijke adoptie grondig onderzoekt en maatregelen neemt om interlandelijke adopties naar Vlaanderen te verbeteren.

Naar aanleiding van het eindrapport¹ van het expertenpanel inzake interlandelijke adoptie formuleerde de Vlaamse Regering op 17 september 2021² een aantal krijtlijnen voor de verdere aanpak, zowel voor wat betreft de toekomst van interlandelijke adoptie, als voor het omgaan met wantoestanden uit het verleden.

Een van deze krijtlijnen betreft het versterken van partnerschappen met herkomstlanden. Uit de mededeling aan de Vlaamse Regering van 17 september (VR 2021 1709 MED.0315/1): *Om de kansen voor kinderen te vergroten op een gepaste thuis en tegelijk ook het risico op mistoestanden nog sterker uit te sluiten, wil de Vlaamse regering de samenwerking op niveau van de naties (aankomstland – herkomstland) versterken. Vlaanderen zal ter plaatse gaan naar de landen waarmee, na risicoanalyse, samengewerkt kan worden of nieuwe samenwerking kan worden gezocht om te komen tot intense samenwerkingsafspraken. Daarbij hoort dat bij zo'n doorstart of opstart heel goed wordt uitgelegd hoe Vlaanderen wil werken, welke kandidaat-adoptieouders Vlaanderen heeft, voor welke kindprofielen, etc. Op kindniveau wordt het systeem vervolgens gestuurd door de vraag van de herkomstlanden om binnen de gemaakte afspraken kinderen te plaatsen. We verankeren deze werkwijze waarrond vandaag al goede praktijken met een aantal herkomstlanden bestaan in de werking van interlandelijke adoptie.*

De Vlaamse Regering vroeg aan het Vlaams Centrum voor Adoptie (VCA) om het kader voor bovenstaande risicoanalyse uit te werken en ter validatie voor te leggen aan de Vlaamse Regering. De criteria voor het beslissingskader interlandelijke adoptie werden door de Vlaamse Regering vastgelegd op 10 december 2021³.

Het beslissingskader werd in concreto verder uitgewerkt en dient als basis voor het screenen van alle huidige samenwerkingen met herkomstlanden inzake interlandelijke adoptie.

Voor het aanleveren van informatie en advies werkt VCA voor iedere screening samen met drie onafhankelijke organisaties met internationale expertise in alternatieve jeugdzorg, jeugdbeschermingsmaatregelen en kinderrechten. Het gaat om International Social Service⁴ (ISS), Child Identity Protection⁵ (CHIP) en UNICEF⁶.

Daarnaast werd ook input gevraagd aan de bevoegde autoriteit in het desbetreffende herkomstland, aan de interlandelijke adoptiediensten en aan de Federale Centrale Autoriteit (FCA).

Aan de hand van de verzamelde input worden alle huidige samenwerkingen op basis van een kleurencode geëvalueerd door twee stakeholders: geadopteerden en de huidige interlandelijke adoptiediensten. Echter, werden voor sommige

¹ <https://www.opgroeien.be/nieuws-en-pers/nieuws/rapport-expertenpanel-interlandelijke-adoptie-in-vlaanderen>

² <https://beslissingenvlaamse-regering.vlaanderen.be/document-view/61404C18364ED90008000178>

³ <https://www.opgroeien.be/nieuws-en-pers/nieuws/nieuw-beslissingskader-voor-interlandelijke-adoptie>

⁴ <https://www.iss-ssi.org/index.php/en/>

⁵ <https://www.child-identity.org/en/>

⁶ <https://www.unicef.org/>

herkomstlanden geen geadopteerden gevonden om de informatie door te nemen en te evalueren. Wat betreft Peru, heeft 1 geadopteerde de informatie in zijn geheel doorgenomen en op basis van een kleurencode beoordeeld.

VCA zal op basis van het geheel een finale beslissing nemen en kan, in geval van twijfel, bijkomend beroep doen op een expert in de kinderrechten.

VCA kan hierbij drie mogelijke beslissingen nemen:

1. Samenwerking met herkomstland is positief

Indien de samenwerking met het herkomstland positief is beslist, loopt de volledige samenwerking door. Er worden wel werkbezoeken gepland om verdere afspraken te maken rond een werking afgestemd op de krijtlijn "Partnerschappen met herkomstlanden versterken", zoals beslist door de Vlaamse Regering.

2. Samenwerking met herkomstland wordt onmiddellijk stopgezet

Na screening van de huidige samenwerkingen zal met een aantal herkomstlanden geen samenwerking meer mogelijk zijn. De dossiers van de kandidaat-adoptanten die al een lopende kindtoewijzing hebben, worden verder afgewerkt volgens het huidige systeem. De andere kandidaat-adoptanten kunnen zich heroriënteren naar de herkomstlanden waar Vlaanderen nog wel verder mee samenwerkt. Transparante communicatie naar de betrokkenen is dan essentieel.

3. Samenwerking met herkomstland vraagt meer verduidelijking via werkbezoek

Na screening van het herkomstland wordt een werkbezoek gepland om meer duidelijkheid te creëren rond toekomstige samenwerking. De samenwerking loopt onverminderd door tot na verduidelijking via het werkbezoek en definitieve beslissing door VCA.

2. Beoordeling huidige samenwerking interlandelijke adoptie met Peru

De beoordeling gebeurde op basis van het ingevulde "Final Decision framework Peru", die u in bijlage vindt. Dit document omschrijft in detail de verschillende beoordelingscriteria en maakt integraal deel uit van de beoordeling en beslissing door VCA.

1. Algemene situatie in het land van herkomst

Veiligheidssituatie

Peru is een relatief veilig land voor toeristen, mits inachtneming van onderstaand reisadvies en het mijden van bepaalde gebieden.

Er vinden soms betogingen plaats in het centrum van Lima wegens de politieke strubbelingen. Reizigers worden geadviseerd om daar op die momenten weg te blijven.

In sommige gebieden in het binnenland vinden nog steeds terroristische activiteiten plaats, die verbonden zijn met de illegale teelt van coca en drugshandel.

In het hele land, en vooral in Lima en de grote steden, komen straatcriminaliteit, diefstal en overvallen voor. Toeristen wordt aangeraden waakzaam te zijn en nauwgezet de veiligheidsmaatregelen te respecteren.

<https://diplomatie.belgium.be/nl/landen/peru/reizen-naar-peru-reisadvies/algemene-veiligheid-peru>.

→ **De veiligheid ter plaatse is voldoende mits waakzaamheid in bepaalde gebieden.**

Corruptie-index

Corruptie in Peru is hoog en gaat in stijgende lijn. Peru scoort op de Corruption Perceptions Index 36 op 100 in 2022 (<https://www.transparency.org/en/countries/peru>).

Klachten, onderzoeken in de pers en vervolgingen tegen overheidsfunctionarissen, die soms een hoge functie bekleden, gaan in stijgende lijn. Dit leidt tot wantrouwen bij de bevolking en heeft een invloed op de publieke perceptie van het corruptieniveau. De regering voelde zich hierdoor gedwongen om een speciaal openbaar ministerie op te richten dat corruptie van machtshebbers bestrijdt. Er zijn meerdere corruptieonderzoeken lopende, waarbij de president of naaste familieleden direct betrokken zijn.

→ **Er is veel corruptie in Peru.**

Politieke stabiliteit

Peru staat op plaats 126 (van 193 landen) op de Political Stability Index (https://www.theglobaleconomy.com/rankings/wb_political_stability/).

De laatste jaren passeerden verschillende regimes de revue op erg korte tijd. Dit zorgt voor veel politieke instabiliteit, met negatieve invloed op de effectiviteit van de overheid. Momenteel maakt Peru één van de ergste politieke crisissen uit zijn geschiedenis door.

→ **Peru is een politiek instabiel land.**

2. Ratificatie van het Haags Verdrag

Het Haags Adoptieverdrag werd op 16/11/1994 ondertekend, op 14/09/1995 geratificeerd en trad op 01/01/1996 in werking. Er zijn geen lopende moratoria.

→ **Peru ratificeerde het Haags Adoptieverdrag.**

3. De bereidheid om rechtstreeks samen te werken van overheid tot overheid

Bereidheid tot samenwerking vanuit de centrale adoptieautoriteit

In de praktijk ervaart VCA een vlotte communicatie en samenwerking via e-mail. VCA ontving vlot gevraagde informatie in verband met de hervorming interlandelijke adoptie. De Centrale Autoriteit (hierna "CA") toont ook veel bereidheid tot samenwerken met internationale instanties. De CA van Peru heeft haar "country profile" op de website van het Permanent Bureau van de Haagse Conferentie betreffende het internationaal privaatrecht (hierna: "HccH") recent ingevuld (2021). Peru was vertegenwoordigd in de speciale commissie van 2022 en 2010 en ook in de werkgroep voor het voorkomen en aanpakken van illegale praktijken. De CA werkt regelmatig samen met het Permanent Bureau met betrekking tot landeninformatie.

→ **De Centrale Autoriteit van Peru is bereid tot samenwerking.**

Mogelijkheid van rechtstreekse samenwerking van overheid tot overheid

Bij zelfstandige adopties in het verleden was het reeds duidelijk dat er kan gewerkt worden van CA tot CA, zonder de tussenkomst van een adoptiedienst. VCA zal de rechtstreekse samenwerking verder ter plaatse bespreken.

→ **Rechtstreekse samenwerking van overheid tot overheid is mogelijk.**

4. Positionering van de adoptiepraktijk binnen het bredere zorg- en opvangsysteem van het land van herkomst in de praktijk

Regelgeving over taken en bevoegdheden in de jeugdbescherming door een overheidsinstantie

Sinds de ratificatie van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind in 1990 is er aanzienlijke vooruitgang geboekt op het gebied van regelgeving. Volgende wetten werden goedgekeurd: (1) een wet die fysieke en vernederende bestraffing van kinderen en jongeren verbiedt (Wet nr. 30403); (2) een wet die de criteria en procedurele garanties vaststelt om te garanderen dat de belangen van het kind de eerste overweging vormen (Wet nr. 30466); (3) een wet ter voorkoming, bestraffing en uitroeiing van geweld tegen vrouwen en intrafamiliaal geweld (Wet nr. 30364). In het beleid van de overheid is er veel aandacht voor kinderen en jongeren.

Maatregelen voor kinderen en jongeren in een kwetsbare gezinspositie zijn opgenomen in Wetsdecreet 1297 en de bijbehorende verordening. Het Ministerie voor Vrouwen en Kwetsbare Bevolkingsgroepen (hierna "MIMP") is verantwoordelijk en houdt toezicht op jeugdbeschermingsmaatregelen in het algemeen met betrekking tot kwetsbare kinderen en jongeren. Speciale beschermingseenheden (UPE's) werden opgericht om toezicht te houden op kinderen en jongeren in risicosituaties.

Wetsdecreet 1297 legt de rechten vast van kinderen en jongeren die tijdelijk geplaatst zijn. Ook de plichten van residentiële voorzieningen, de vereisten voor accreditatie en gespecialiseerde opleiding van de teams zijn hierin opgenomen.

→ **De regelgeving en richtlijnen betreffende procedures, taken en verantwoordelijkheden van de actoren binnen de jeugdbescherming zijn duidelijk.**

Jeugdbeschermingsmaatregelen in de praktijk

De vooruitgang op vlak van regelgeving uit zich ook in de praktijk. Drie actieplannen voor kinderen (1996-2000, 2002-2010 en 2012-2021) hebben tot doel om de zorg voor kinderen te verbeteren. Er is een nationaal, multisectoraal beleidsplan met als doel om tegen 2030 de coördinatie tussen de verschillende sectoren te verbeteren en zo een adequater jeugdbeschermingsbeleid te kunnen voeren in de praktijk.

Peru heeft één van de best georganiseerde systemen voor de opvang en bescherming van kinderen. Ondanks de huidige politieke en economische situatie is er een versterking van het normatieve kader dat het jeugdbeschermingssysteem ondersteunt. In het bijzonder is er toenemende aandacht voor kinderen en jongeren die het risico lopen zonder bescherming van het gezin te vallen, voor kinderen die te maken hebben met geweld of verwaarlozing binnen het gezin en voor mensenhandel. Specifieke programma's die worden uitgevoerd door het MIMP komen hieraan tegemoet.

Maatregelen tot uithuisplaatsing zijn opgedeeld in tijdelijke en permanente maatregelen. Tijdelijke maatregelen worden uitgevaardigd door de UPE's en permanente maatregelen worden uitgevaardigd door de rechter. Alle maatregelen worden allemaal opgevolgd door de UPE's. De maatregelen worden genomen wanneer het voor het kind onmogelijk is om in het gezin te blijven wonen (omwille van geweld, misbruik, verwaarlozing...). Ze hebben als doel om kinderen en jongeren terug in hun eigen gezin te integreren, om de problemen die hen in gevaar brachten aan te pakken en dit met respect voor hun rechten. Pleegzorg wordt overwogen als het kind tijdelijke bescherming in een familiale omgeving nodig heeft.

Voorlopige beschermingsmaatregelen (plaatsing in een residentiële voorziening of pleegzorg) kunnen maximaal 12 maanden duren. Als de problemen aanhouden, kunnen de maatregelen worden verlengd. Er wordt een zorgplan opgesteld en de maatregelen worden beëindigd wanneer aan de voorwaarden van het zorgplan is voldaan. Als de problemen aanhouden of de situatie verslechtert, wordt uithuisplaatsing uitgesproken voor maximaal 18 maanden, nog eens verlengbaar met 6 maanden. Binnen die wettelijke termijn moet de rechter een uitspraak doen over heropname in het gezin. Indien dit niet mogelijk is, verklaart de rechter dat het kind geen gezinsbescherming geniet en kan het kind mogelijk in aanmerking komen voor adoptie.

De UPE's bereiden de dossiers voor, voeren onderzoeken uit, vaardigen voorlopige jeugdbeschermingsmaatregelen uit en leggen aanbevelingen ter goedkeuring voor aan de rechter. De UPE's zijn multidisciplinaire teams bestaande uit advocaten, psychologen en maatschappelijk werkers. Ze hebben kantoren in alle regio's van het land en richten gemeentelijke ombudsdiensten op. Ze ondersteunen de activiteiten van de rechtbanken, openbare ministeries en openbare verdedigers gespecialiseerd in kinderkasen, beoordelen de prestaties van residentiële voorzieningen en houden toezicht op jeugdbeschermingsmaatregelen.

Er bestaan programma's gericht op het bieden van zorg en bescherming aan kinderen in verschillende sectoren. In de gezondheidssector zijn er twee belangrijke programma's: het semi-contributieve openbare gezondheidszorgsysteem (ESSALUD), een verplicht systeem voor werknemers in de formele sector en hun afhankelijke personen en het geïntegreerde gezondheidszorgsysteem (SIS), dat sinds 2019 universele dekking biedt aan de bevolking. Verder is er het programma Juntos, een programma voor directe economische hulp en financiële steun aan gezinnen met een laag inkomen. Dit programma is aanwezig in 70% van de districten van het land. Doelstelling is om de meest geïsoleerde bevolkingsgroepen, met de laagste inkomens, te bereiken. Er zijn hiernaast nog verschillende andere hulpprogramma's.

De Peruaanse jeugdbeschermingsmaatregelen zijn specifiek en voldoet aan internationale normen. Maar de meeste programma's kampen met een tekort in hun uitvoeringsbudget en gespecialiseerde rechters zijn niet in staat om snel te handelen vanwege hun overmatige werklast. Er zijn meer gespecialiseerde familierechters nodig en er is een tekort aan gespecialiseerd personeel in voorzieningen. ISS geeft aan dat het gebrek aan opleiding van personeel en het capaciteitsgebrek in voorzieningen zorgwekkend zijn.

→ Jeugdbeschermingsmaatregelen zijn in de praktijk goed uitgewerkt, maar er is een gebrek aan personeel en middelen.

Beleid van preventie en re-integratie naar het gezin van herkomst

Er zijn beschermingsmaatregelen voor kinderen en jongeren in een risico-situatie, met als doel om het verlies van gezinsbescherming zoveel als mogelijk te vermijden. Gemeentelijke ombudsdiensten en speciale beschermingseenheden (UPE's) zijn hiervoor bevoegd. Na een initiële beoordeling over de risico-situatie wordt een

zorgplan opgesteld en worden er jeugdbeschermingsmaatregelen aanbevolen voor het kind en zijn familie. Het individuele zorgplan wordt goedgekeurd in een administratieve beslissing en meegedeeld aan de partijen en het Openbaar Ministerie. De UPE's volgen het zorgplan op door onder meer huisbezoeken en situatiebeoordelingen, met controles om de 6 maanden.

Artikel 51 van wetsdecreet 1297 omschrijft de maatregelen van preventie en re-integratie: steun aan het gezin om zorg en opvoeding te verbeteren; verbetering van de toegang tot onderwijs, gezondheidszorg, gespecialiseerde zorg en psychologische ondersteuning voor het kind en zijn familie om geweldsituaties te voorkomen; verbetering van de toegang tot zorg- en beroepsopleidingsdiensten en sociale programma's. De maatregelen gelden voor maximum 12 maanden, maar kunnen uitgebreid worden naargelang de doelstellingen in het zorgplan.

In deze procedure worden zowel het gezin als de betrokken kinderen opgevolgd en bijgestaan door de overheid via het multidisciplinaire team van de UPE of via de gemeentelijke ombudsdiensten voor kinderen en jongeren.

De uitgebreide eenheid voor gezinsontwikkeling organiseert centra en dagcentra voor gezinsontwikkeling in een nationaal programma. Het Juntos-programma van het ministerie van Sociale Integratie biedt financiële steun aan kwetsbare mensen, waaronder kinderen en jongeren met een handicap of waar risico is op uithuisplaatsing. Dit programma krijgt veel aandacht in de media en is in de praktijk toegankelijk voor gezinnen. Er zijn ook specifieke diensten ter preventie van uithuisplaatsing van kinderen en jongeren met special needs.

De "Street Educator Service" van het Ministerie voor Vrouwen wil de rechten herstellen van kinderen en jongeren die bedelen, kinderarbeid verrichten of op straat leven. Het doel is hen te herenigen met hun familie en hen te helpen de gevaarlijke omgeving waarin ze zich bevinden te verlaten. Het ACERCANDONOS-programma werkt aan het versterken van opvoedingsvaardigheden bij gezinnen in een kwetsbare situatie.

Voor minderjarigen zonder gezinsbescherming zijn er uitgewerkte procedures en beschermingsmaatregelen met terugplaatsing in het gezin als doel, wanneer dit in het belang is van de minderjarige. De rechterlijke macht is hiervoor bevoegd, via de gespecialiseerde rechtbanken en met medewerking van de Speciale Beschermingseenheden (UPE's). Het risiconiveau wordt beoordeeld en er wordt bepaald welke bescherming nodig is. In noodsituaties en wanneer de situatie de rechten van de kinderen ernstig bedreigt, kan een dringend beschermingsbevel worden uitgevaardigd.

De meeste programma's kampen echter met een tekort in hun uitvoeringsbudget en de gespecialiseerde rechters zijn niet in staat om snel te handelen vanwege hun overmatige werklast. Er zijn meer gespecialiseerde familierechters nodig en er is een tekort aan gespecialiseerd personeel in voorzieningen.

→ Er is een sterk beleid van preventie en re-integratie, maar er zijn niet altijd voldoende personeel en middelen voorhanden.

Centrale databank met gegevens over alle kinderen in de jeugdhulp

Het Directoraat voor Kinderen en Jongeren beschikt over een Nationaal Register van kinderen die in gevaar zijn en van kinderen die geen gezinsbescherming genieten.

→ Peru heeft een centrale databank met gegevens over alle kinderen in de jeugdhulp.

Inbedding van adoptie in het jeugdbeschermingssysteem

Wetsdecreet 1297 en de bijbehorende verordening, die de adoptieprocedure regelen, benoemen adoptie als jeugdbeschermingsmaatregel in laatste instantie. Dit biedt de garantie dat adoptie alleen kan worden uitgesproken voor kinderen die zonder gezinsbescherming werden verklaard en die wettelijk in aanmerking komen voor adoptie.

→ Adoptie is als maatregel ingebed in het jeugdbeschermingssysteem.

5. Consequente toepassing van het subsidiariteitsprincipe in interlandelijke adoptie

Inbedding van het subsidiariteitsprincipe in de regelgeving

Wetsdecreet 1297 legt het subsidiariteitsbeginsel vast binnen het Peruaanse adoptiesysteem. Artikel 123, c) : "De adoptieprocedure is gebaseerd op het subsidiair karakter van interlandelijke adoptie. Adoptie waarbij een kind of jongere naar een ander land wordt overgebracht, moet worden beschouwd als een subsidiair middel naast binnenlandse adoptie." Er zijn hieromtrent geen uitvoeringsprotocollen of -verordeningen aangenomen.

→ Het subsidiariteitsprincipe is ingebed in de regelgeving.

Toepassing van het subsidiariteitsprincipe in de praktijk van binnenlandse adoptie

Adoptie wordt alleen overwogen als het kind zonder gezinsbescherming is verklaard en het ouderlijk gezag bijgevolg bij de biologische ouders is weggenomen. Deze juridische procedure duurt gemiddeld 24 maanden. Tijdens deze periode wordt geprobeerd om het kind terug te brengen naar de kernfamilie of de uitgebreide familie. Via politieke, gerechtelijke en administratieve procedures wordt geprobeerd om de ouders op te sporen als het kind in de steek is gelaten. Relevante stappen worden ondernomen om het kind terug te brengen naar de familie.

Volgens de gegevens (statistieken) van Het Directoraat-Generaal voor Adopties (DGA) werden in 2020 in totaal 101 adopties geregistreerd. In 2019 waren dat er 160. In 2020 werden 3.428 kinderen teruggeplaatst in hun familie, in 2019 waren dat er 3.568. Statistieken over binnenlandse adoptie in de afgelopen 10 jaar: van 2012 tot 20 september 2022 werden in totaal 1.505 kinderen geadopteerd: 925 kinderen waren kinderen jonger dan 5 jaar, zonder gezondheidsproblemen; 580 kinderen waren ouder dan 6, in broers- en zussengroepen of met gezondheidsproblemen of handicap ('speciale adopties').

→ **Het subsidiariteitsprincipe wordt consequent toegepast in de praktijk van binnenlandse adoptie.**

Toepassing van het subsidiariteitsprincipe in de praktijk van interlandelijke adoptie

Het subsidiariteitsprincipe is in gebod in de regelgeving (art 123 c wetsdecreet 1297). Interlandelijke adoptie is geen optie als er kandidaten gevonden worden op lijst van beschikbare kandidaten voor binnenlandse adoptie. De meeste kinderen die geplaatst worden in het binnenland zijn kinderen in goede fysieke en mentale gezondheid en zijn onder de 6 jaar oud. Er wordt moeite gedaan om kandidaat-adoptanten aan te moedigen om hun verwachtingen bij te stellen op dit vlak. Er is geen sprake van grote inspanningen om ook kinderen met bijzondere zorgnoden via binnenlandse adoptie een kans te geven.

→ **Het subsidiariteitsprincipe wordt consequent toegepast in de praktijk van interlandelijke adoptie. Er zijn weliswaar weinig inspanning voor kinderen met bijzondere zorgnoden.**

6. Adoptabiliteit

Centrale registratie van adoptabele kinderen

Het Directoraat-generaal Adoptie houdt een register bij van minderjarigen, gezinnen en erkende instellingen. Het is vertrouwelijk en alleen toegankelijk voor het personeel van het Directoraat-Generaal Adoptie of de Speciale Beschermingseenheden (UPE's) voor gebruik in adoptieprocedures en voor het uitvoeren van zoektochten naar herkomst (Wetsdecreet 1297, artikel 240).

→ **Er is een centrale registratie van adoptabele kinderen.**

Beoordeling van en beslissing tot adoptabiliteit

Als na een vooronderzoek en pogingen om het kind bij het eigen gezin te plaatsen, blijkt dat het onmogelijk is voor het kind om bij het biologische gezin te wonen, dan zal de rechter (familierechter of niet-gespecialiseerde rechter) een uitspraak doen waarin hij verklaart dat het kind geen bescherming geniet, aan het ouderlijk gezag is onttrokken en, in voorkomend geval, voor adoptie in aanmerking komt. De zaak wordt dan doorverwezen naar het Directoraat-generaal Adoptie (Artikel 155, lid 2 van de Verordening bij Wetsdecreet 1297). Het onderzoek duurt meestal 24 maanden of langer. Enkel de kinderen waarvan de ouders of familieleden niet konden worden gevonden tijdens de onderzoeks- en identificatiefase, komen in aanmerking om onmiddellijk bij een gezin te worden geplaatst. Zowel de gerechtelijke autoriteit als het Directoraat-Generaal voor Adoptie, dat het administratieve besluit uitvaardigt dat het kind in aanmerking komt voor adoptie, zijn overheidsinstanties.

De gespecialiseerde rechter neemt de gerechtelijke beslissing. In deze beslissing wordt rekening gehouden met het profiel van het kind, zijn persoonlijke en gezinssituatie zoals die door de bevoegde autoriteiten in het dossier is opgenomen, latere rapporten en de mening van het kind. Het Directoraat-Generaal voor Adoptie staat centraal in dit proces en verklaart via een administratief besluit dat het kind in aanmerking komt voor adoptie.

→ **De beoordeling van en beslissing tot adoptabiliteit gebeuren door overheidsinstanties.**

Situaties waarin een kind adoptabel kan worden verklaard

Wetsdecreet 1297 staat alleen toe dat een kind of jongere voor adoptie wordt geplaatst als alle inspanningen om hem of haar weer in het gezin op te nemen (herstel en re-integratie) zijn uitgeput, als het ouderlijk gezag door een

gerechtelijke verklaring is opgeheven en als het kind of de jongere voor adoptie in aanmerking komt (artikel 126). Bij vondelingen wordt er eerst nog gezocht naar de ouders.

Over het algemeen bepaalt de regelgeving dat kinderen kunnen worden geadopteerd als er aan twee essentiële eisen voldaan is:

- 1) ze moeten wettelijk in aanmerking komen voor adoptie (artikel 155.2 van). Dit moet worden verklaard door een gespecialiseerde familierechter of niet-gespecialiseerde rechter, na een onderzoeksprocedure die de afwezigheid van ouderlijke bescherming aantoonst en waarbij verklaard wordt dat het kind aan het ouderlijk gezag onttrokken wordt. De rechterlijke beslissing bevat de evaluatie van de omstandigheden en de socio-familiale omgeving van het kind;
- 2) zodra de beslissing is doorverwezen naar het Directoraat-Generaal voor Adoptie, moet er onmiddellijk een nieuwe psychosociale beoordeling worden uitgevoerd en moeten de kinderen worden geïnterviewd om hun mening te verkrijgen, waarna een administratief besluit wordt afgegeven dat de wettelijke verklaring goedkeurt.

Als beide ouders gekend zijn: tijdens de gerechtelijke procedure worden stappen ondernomen om de ouders of andere familieleden te vinden die voor het kind kunnen zorgen. Het kind is adoptabel als zij niet in staat zijn voor het kind te zorgen, als zij het kind in de steek hebben gelaten, of als zij worden opgespoord en bewust worden gemaakt van het gebrek aan gezinsbescherming en zij verklaren dat zij niet voor hun kind kunnen zorgen (hun onvermogen aantonen) (zie Artikel 147 van de Verordening bij Wetsdecreet 1297).

Als beide ouders onbekend of overleden zijn: als het tijdens de procedure niet mogelijk was om de ouders te identificeren of als zij overleden zijn en het niet mogelijk was om familieleden te vinden na het volgen van de relevante procedures dan verklaart de bevoegde rechter het kind zonder gezinsbescherming en via rechtelijke beslissing dat het wettelijk in aanmerking komt voor adoptie. Bij de procedure worden de speciale beschermingseenheid (UPE), de openbare verdediger en de openbare aanklager betrokken en moet er rekening worden gehouden met de mening van het kind (zie artikel 147 en volgende van de Verordening bij Wetsdecreet 1297).

Als één of beide ouders uit de ouderlijke macht is ontzet dan zal de rechter, na een gerechtelijke procedure, kunnen verklaren dat het kind in aanmerking komt voor adoptie (zie artikel 155 van de Verordening bij Wetsdecreet 1297).

→ In de regelgeving is duidelijk in welke situaties kinderen adoptabel kunnen worden verklaard.

Onderzoek van psychosociale adoptabiliteit

Vaststelling van psychologische geschiktheid voor adoptie gebeurt op basis van gesprekken, de mening van het kind zelf, psychologische beoordeling tijdens regelmatige bezoeken en de beoordeling door medewerkers van de voorziening. Alle informatie wordt opgenomen in het dossier van het kind, dat veel details bevat en een uitgebreide beoordeling van verschillende aspecten van het leven van het kind. Evaluaties worden regelmatig uitgevoerd tijdens de gerechtelijke procedure, vanaf de plaatsing van het kind in een tehuis (technische verslagen door multidisciplinaire teams). Richtlijn 033-2016-MIMP (van het Directoraat-Generaal voor Adoptie) geeft in detail aan welke aspecten van het leven van het kind moeten worden beoordeeld. De medewerkers van de voorziening zijn verantwoordelijk voor de begeleiding en ondersteuning van het kind tijdens deze beoordelingen en voor het verkrijgen van hun mening. Dit gebeurt in coördinatie met de casemedewerkers van het Directoraat-Generaal Adoptie.

Het belang van het kind krijgt prioriteit tijdens het hele proces, vanaf het moment dat de autoriteiten zich ervan bewust worden dat het kind gevaar loopt of geen gezinsbescherming geniet. Het belang van het kind wordt bepaald door het specifieke profiel en de behoeften te beoordelen. De voortgang wordt gemonitord op basis van de rapporten in het dossier. De voorzieningen moeten zich aan bepaalde normen houden. Kinderen die in tehuizen wonen moeten toegang hebben tot ondersteunende diensten, therapie en toezicht, in overeenstemming met Wetsdecreet 1297 en de bijbehorende verordening. Er is opvolging voorzien van de ontwikkeling van motorische vaardigheden, cognitieve ontwikkeling, taalontwikkeling, sociale ontwikkeling (gedrag) en emotionele ontwikkeling (gehechtheid, verlies en trauma).

→ Er is een uitgebreide procedure om de psychosociale adoptabiliteit van het kind vast te stellen.

Toestemming van de oorspronkelijke ouders of wettelijke voogd

De toestemming voor adoptie kan niet gegeven worden omdat ouders niet vrijwillig afstand kunnen doen van de ouderlijke macht. Dit punt is dus niet van toepassing in Peru.

→ Dit punt is niet van toepassing in Peru.

Begeleiding van de oorspronkelijke ouders

De toestemming voor adoptie kan niet gegeven worden omdat ouders niet vrijwillig afstand kunnen doen van de ouderlijke macht. Dit punt is dus niet van toepassing in Peru.

→ **Dit punt is niet van toepassing in Peru.**

Toestemming van het kind

In de verschillende stappen in de procedure wordt er melding gemaakt van het bevragen van en rekening houden met de mening van het kind. Ook bij het voorstel tot adoptie krijgen kinderen ondersteuning en voorbereiding en wordt rekening gehouden met hun mening. Het is weliswaar niet duidelijk wat er gebeurt als bijvoorbeeld een zevenjarige toestemming weigert. Dit zal met de CA besproken worden ter plaatse.

→ **De mening van het kind wordt doorheen de procedure bevraagd en hiermee wordt rekening gehouden. Het is niet duidelijk wat er gebeurt als een kind toestemming weigert.**

Stavingsstukken in het adoptiedossier op het moment van toewijzing

De informatie in het kinddossier bewijst dat de adoptabiliteit vastligt. Adoptie is enkel mogelijk nadat de adoptabiliteit werd uitgesproken door een rechter.

→ **Op het moment van toewijzing blijkt uit het kinddossier dat de legistische adoptabiliteit vastligt.**

Beleid over het samenhouden van siblings

Het is een basisprincipe in het adoptieproces in Peru om siblings samen te houden. Dit is opgenomen in het wetsdecreet 1297, artikel 123, b): *“Behoud van de band tussen broers en zussen. In het geval van broers en zussen die zich in een adoptiesituatie bevinden, wordt de voorkeur gegeven aan gezamenlijke adoptie door hetzelfde adoptiegezin.”*

→ **Er is een beleid over het samenhouden van siblings. Dit is bovendien opgenomen in de regelgeving.**

7. Het verloop van de adoptieprocedure

Vorbereiding/ bindingsperiode voor het kind

De integratie in het gezin vindt plaats voordat de adoptiebeslissing definitief is. Deze periode begint op het moment dat de betrokken partijen op de hoogte worden gesteld van de match en omvat de voorbereiding van het kind, de kennismaking met het gezin en het opbouwen van een band door het uitwisselen van wederzijdse informatie. Vervolgens begint de proefperiode voorafgaand aan de adoptie (Verordening bij Wetsdecreet 1297, artikel 203), die begint met het hechttingsproces. Nadat de zaak is voorgelegd wordt een beslissing genomen waarbij het kind wordt vrijgegeven van de zorg van de staat. Het proces wordt begeleid door een specialist van het Directoraat-Generaal Adoptie. De proefperiode waarbij het kind bij de adoptieouders verblijft, duurt 10 werkdagen. Dit kan verlengd worden met 5 dagen. In deze periode bezoekt de specialist het kind en vraagt naar zijn of haar mening over de adoptie.

→ **Peruaanse kinderen worden goed voorbereid op de adoptie en er is een bindingsperiode voorzien voor de definitieve adoptiebeslissing wordt genomen.**

Het matchingsproces

De Peruaanse adoptieprocedure bestaat uit vier fasen: beoordeling, koppeling, gezinsintegratie en post-adoptie (Wetsdecreet 1297, artikel 137). Eerst worden de compatibiliteit van het profiel en de specifieke behoeften van elk kind gecontroleerd en vergeleken met het profiel en de opvoedingsvaardigheden van de gezinnen. Dit zijn de gezinnen die al beoordeeld zijn en op de lijst staan van adoptieouders die in aanmerking komen. Dit om er zeker van te zijn dat zij het meest geschikt zijn om aan de behoeften van kind te voldoen. Een adoptievoorstel wordt opgesteld door het multidisciplinaire team van het Directoraat-generaal Adoptie. Hun voorstel wordt voorgelegd aan de Nationale Adoptieraad, die minstens om de 30 dagen bijeenkomt (Wetsdecreet 1297, artikel 194). Deze Raad keurt het voorstel goed of af, geeft daarvoor een gemotiveerd besluit en bevestigt dat de mening van de het kind in overweging is genomen.

Een rechtstreeks verzoek kan worden ingediend door een kandidaat-adoptiegezin voor kinderen ouder dan 6 jaar, broers/zussen, kinderen met een handicap, kinderen met gezondheidsproblemen en kinderen in pleegzorg. In dat geval wordt een speciale summier procedure gevolgd, overeenkomstig Richtlijn 013-2021-MIMP. Special needs kinderen staan op een speciale adoptielijst. Het profiel van elk kind is te vinden in hun dossier, met psychologische, gezondheids-

sociale en juridische rapporten. Er wordt een speciale matchingsprocedure gevolgd, waarbij rekening wordt gehouden met de specifieke behoeften van het kind en de kenmerken van het kandidaat-adoptiegezin. Aanvragen worden ingediend door erkende instanties (interlandelijke adoptie) en Peruaanse adoptanten. Erkende instanties en binnenlandse adoptieouders hebben 5 werkdagen de tijd om te vragen of ze het dossier mogen bekijken. Ze vragen dan de casestudy op en stellen gezinnen voor die al geschikt zijn verklaard en die bereid zijn om een kind met het gevraagde profiel te adopteren. Binnen 10 werkdagen, na een psychosociaal rapport van het multidisciplinaire team, moet één van de voorstellen worden aanvaard.

Het matchingproces wordt uitsluitend uitgevoerd door het directoraat-generaal Adoptie.

→ **De procedures en richtlijnen betreffende het matchingsproces zijn duidelijk.**

8. Het vermijden van financiële risico's

Kosten en vergoedingen voor de adoptieprocedure op zich zijn geregeld bij wet of overheid

Voor de procedure in Peru (ministerie en DGA) worden er geen kosten aangerekend. Dit is regelgevend vastgelegd. Zie table of costs op website van het Permanent Bureau van Den Haag. Er zijn wel administratieve kosten.

→ **Er worden geen kosten gevraagd voor de adoptieprocedure op zich.**

Overzicht van de kosten in de praktijk

Er zijn enkel feitelijke kosten zoals: vertaalkosten, legalisaties, apostilles, verplaatsing, notariskosten en verzendkosten.

→ **Er is een duidelijk overzicht van de kosten in de praktijk. Er zijn enkel feitelijke kosten.**

Donaties, contributies en projectsteun

Er is geen enkele vereiste of praktijk die vermeld wordt. Maar het is ook niet formeel verboden.

→ **Donaties, contributies en projectsteun worden niet gevraagd.**

Overeenkomst kosten van de adoptiedienst met table on costs van het HcCH

De adoptiedienst omschrijft de feitelijke kosten voor Peru. De kosten liggen in lijn met de table on costs van HcCH.

→ **De door de adoptiedienst opgelijste kosten komen overeen met de table on costs van het HcCH.**

9. Juridisch kader ter ondersteuning van adoptiebetrokkenden in het recht op informatie over hun afkomst en/of hun zoektocht naar familieleden

Centrale geboorteregistratie

Het Nationaal Register voor Identificatie en Burgerlijke Stand (RENIEC) is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van één enkel register voor de identificatie van personen in het land en voor de registratie van geboorten, overlijdens en burgerlijke akten. Sinds 1995 zijn bijna alle districten in het land in dit systeem geïntegreerd, van stedelijke tot landelijke gebieden en van districten tot dorpen. De weinige plaatsen die nog niet gedekt zijn, worden geleidelijk aan in het systeem geïntegreerd. Het gecentraliseerde geboorteregistratiesysteem van Peru is vergelijkbaar met dat van meer ontwikkelde landen.

(<https://www.gob.pe/institucion/reniec/institucional>)

→ **Er is een centrale geboorteregistratie.**

Procedure voor inzage in het adoptiedossier in de regelgeving

Wetsdecreet 1297 voorziet in het recht van de geadopteerde om zijn of haar afkomst te kennen. Artikel 142 betreft het Nationaal Adoptieregister. Dit bevat alle akten en informatie met betrekking tot de adoptieprocedure. De informatie in het genoemde register is vertrouwelijk en alleen toegankelijk voor de adoptieouder(s) of de geadopteerde.

Artikel 145 bepaalt het recht op kennis over de herkomst, in het bijzonder informatie met betrekking tot de identiteit van geboortelieden en medische achtergrond. In het geval van kinderen en jongeren kan dit alleen worden geweigerd op grond van mogelijke schade aan diens belangen. De minderjarige geadopteerde kan de informatie met betrekking tot zijn of haar identiteit opvragen zonder de noodzaak van wettelijke vertegenwoordiging. Echter, zoals vermeld in Resolución Ministerial No. 120-2016, is het bereiken van de volwassen leeftijd een vereiste om de zoektocht naar je herkomst onafhankelijk en persoonlijk op te starten. Bij wijze van uitzondering kunnen kinderen op zoek gaan naar

hun afkomst, wanneer er een absolute noodzaak is voor de geadopteerde om zijn of haar afkomst te kennen, met de voorafgaande toestemming van de adoptieouders en mits een beoordeling van het oordeelsvermogen van de geadopteerde.

Decreet 001-2018: Artikel 214 betreft het informatieregister. Het Directoraat-Generaal voor Adopties (DGA) moet beschikken over registers met informatie over kinderen en jongeren, gezinnen, geaccrediteerde instanties en anderen die nodig kunnen zijn om aan haar taken te voldoen. De informatie is vertrouwelijk en uitsluitend toegankelijk voor de professionals van de DGA of adoptie-eenheden, bijvoorbeeld voor de behandeling van verzoeken tot kennis over iemands herkomst. Artikel 215 bepaalt het recht van de geadopteerde om zijn of haar herkomst te kennen en om verwantschap met broers of zussen te behouden. De DGA geeft hem of haar de nodige psychologische begeleiding en steun.

De betrokkenheid van derden, waaronder bemiddelaars, is niet bij wet geregeld in Peru. Zoals vermeld in Resolución Ministerial No. 120-2016, zal het General Directorate for Adoptions in principe geen informatie verstrekken aan particuliere organisaties met winstoogmerk (journalisten of vermeende journalisten), die om informatie vragen en als bemiddelaar willen optreden. Volgens een expert van CHIP zou dit wel een aantal keer zijn voorgevallen.

In 2016 werd de "Technische richtlijnen voor de aandacht voor verzoeken om opsporing van de herkomst van geadopteerde personen" goedgekeurd. Dit houdt in dat "in alle fasen van voorbereiding, evaluatie, adoptie en post-adoptie," managementstrategieën worden opgenomen over de mogelijkheid dat een geadopteerd kind wil weten waar zijn of haar herkomst ligt. In de workshops voor gezinnen in de post-adoptiefase wordt de nadruk gelegd op de communicatie over de adoptie met hun eigen kinderen. Het Adoptie en Post-adoptie Directoraat (DAPA) coördineert met het Adoptie Training en Registratie Directoraat om de meest gedetailleerde informatie in het dossier te verkrijgen. Wanneer de geadopteerde persoon op zoek gaat naar zijn of haar afkomst, hebben hij en zijn biologische familie psychologische ondersteuning".

→ **Het recht op kennis over herkomst en identiteit is in regelgeving opgenomen. Er zijn duidelijke procedures voor inzage in het adoptiedossier en zoektochten naar identiteit en familie met de nodige psychologische ondersteuning.**

Regelgeving inzake wijziging van geboorteplaats en geboortedatum

De regelgeving laat niet toe om de geboorteplaats en/of geboortedatum te wijzigen.

→ **Geboorteplaats en geboortedatum kunnen niet worden gewijzigd in de geboorteakte.**

Professionele ondersteuning bij de zoektocht naar herkomst door de overheid

Zoekvragen naar herkomst en identiteit worden behandeld door de psychologen en maatschappelijk werkers van de adoptie-eenheden op het hele grondgebied. Dit gebeurt op basis van de richtlijnen van de ministeriële resolutie 120-2016. De behandeling door de Centrale Autoriteit is gratis.

Ministeriële Resolutie 120-2016 bepaalt de procedure. Mensen die op zoek zijn naar herkomst moeten een formulier invullen en indienen met alle documenten die de identificatie en locatie van het dossier mogelijk maken. Het formulier moet worden gestuurd naar adopcion@mimp.gob.pe of via de website van het MIMP. De procedure omvat de volgende acties:

A. Evaluatie van de zoekaanvraag binnen 15 dagen na indiening en na maximaal twee gesprekken. Deze evaluatie identificeert de interne en/of externe motivatie van de zoektocht van de geadopteerde. Als de aanvraag wordt ingediend door de adoptiefamilie, wordt er rekening gehouden met de werkelijke behoeften van de geadopteerde. Redenen om de zoekactie te weigeren zijn:

- een zoekactie op initiatief van de biologische familie;
- ontoereikende motivatie, bijv. emotionele schuld, klacht;
- een psychiatrische ziekte bij de geadopteerde en/of biologische ouder;
- in de adolescentie, familieconflicten die geen verband houden met de adoptie;
- en een zoekactie op initiatief van de adoptieouder(s) die niet in lijn is met de belangen van het kind.

B. Zoeken naar referentiegegevens in de administratieve adoptiedossiers. Dit kan gaan over een bezoek aan de woonplaats van de biologische ouder, zonder direct contact te leggen. Dit is dan alleen bedoeld om het

bestaan van de persoon vast te stellen. De deskundige informeert de geadopteerde over de voortgang van het onderzoek;

C. Psychologische voorbereiding van de geadopteerde en voorbereiding van de ouder op de ontmoeting, evenals organisatie van de ontmoeting tussen de aanvrager en de ouder. Zodra de biologische ouder gelokaliseerd en geïdentificeerd is, wordt hij of zij onder vier ogen geïnformeerd over de aanvraag en wordt zijn of haar toestemming voor een ontmoeting gevraagd (met een periode van zeven dagen voordat een definitieve beslissing wordt genomen), waarbij ook informatie wordt verstrekt over de procedure en psychologische begeleiding geboden wordt. De geadopteerde wordt ook voorbereid en de professionals zullen bemiddelen bij het organiseren van een ontmoeting;

D. Psychologische ondersteuning. De geadopteerde krijgt ondersteuning om dit proces in goede banen te leiden en te integreren in zijn of haar nieuwe leven. Een therapeutisch proces zal worden aanbevolen;

E. Follow-up van de casus om de impact van de bijeenkomst op beide partijen te beoordelen. Follow-up met de geadopteerde en de biologische familie zal gedurende een jaar plaatsvinden, met een eerste verslag na drie maanden en vervolgens na zes maanden.

→ Er is professionele ondersteuning door de overheid bij de zoektocht naar herkomst en dit is opgenomen in de regelgeving.

10. Inhoud kinddossier

Voldoende informatie in het kinddossier om de herkomst van het kind te achterhalen

De kinddossiers uit Peru zijn zeer gestoffeerd wat betreft de herkomst van het kind. De documenten die beschikbaar zijn in het dossier van het kind zijn de documenten die zijn opgestuurd door de Speciale Beschermingseenheid (UPE) van het Ministerie (MIMP) van Vrouwen en Kwetsbare Bevolkingsgroepen, en/of van de Rechtbanken en de documenten van de voorziening waar het kind verbleef.

→ Het kinddossier omvat voldoende informatie om de herkomst van het kind te achterhalen.

Weergave van het volledige traject van het kind in het kinddossier

De kinddossiers zijn volledig en duidelijk en bevatten alle informatie van scheiding van de eerste ouders tot aan de matching met het adoptiegezin. De documenten zijn opgesteld door professionals van de UPE's, de rechtbank, de voorziening waar het kind verbleef en het multidisciplinaire team van het DGA. FCA benoemt dat er zich geen problemen hebben voorgedaan met betrekking tot de vereiste documenten.

→ Het volledige traject van het kind wordt weergegeven in het kinddossier.

3. Beslissing betreffende de huidige samenwerking interlandelijke adoptie met Peru

Op basis van bovenstaande informatie, het beslissingskader en de overwegingen neemt VCA de beslissing om de samenwerking met Peru verder te zetten. Dit betekent concreet dat kandidaat-adoptanten met een contract hun procedure onverwijld kunnen verder zetten.

In het kader van deze beslissing, zal VCA rechtstreeks contact opnemen met de CA van Peru om de overwegingen bij deze beslissing in een persoonlijk gesprek toe te lichten, alsook met het oog op verdere afspraken rond de samenwerking.

Ariane Van den Berghe
Vlaams adoptieambtenaar

